

Sygn. akt VIII Gz 235/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Górska

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2016 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w M.

przeciwko (...) M. A.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim V Wydział Gospodarczy z dnia 14 kwietnia 2015 r. w sprawie V GC 54/15

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie .

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2015 r. odrzucił pozew. W uzasadnieniu, powołując się na przepisy Rozporządzenia Rady nr (...) z dnia 22 grudnia 2000 r. o jurysdykcji oraz wykonywaniu orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych wskazał, że strony łączyła umowa sprzedaży rzeczy ruchomych, której miejscem wykonania jest miejsce w państwie członkowskim, w którym rzeczy te zgodnie z umową zostały dostarczone albo miały zostać dostarczone, tj. Austria, a zatem sąd polski nie ma jurysdykcji.

Powódka wniosła zażalenie na to postanowienie domagając się jego uchylenia. W uzasadnieniu wskazała, że Sąd Rejonowy zastosował przepisy nieobowiązujące, albowiem zastosowanie w sprawie znajduje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L z 2012 r., nr 351, s. 1). Ponadto wskazywała, że łącząca ją umowa z pozwanym była umową o dzieło, w związku z czym miejsce spełnienia świadczenia, tj. wykonania dzieła – okien – było na terytorium Polski, a zatem sąd polski ma w tej sprawie jurysdykcję krajową.

Sąd zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie, aczkolwiek z innych względów niż te wskazane przez skarżącego. W pierwszej kolejności stwierdzić trzeba, że trafnie wskazano w zażaleniu, że w niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L z 2012 r., nr 351, s. 1), a to z uwagi na brzmienie art. 66 ust. 1, który stanowi, że przepisy niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie wyłącznie do postępowań sądowych wszczętych, do formalnie sporządzonych lub zarejestrowanych dokumentów urzędowych oraz do ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych w dniu 10 stycznia 2015 r. lub po tej dacie. Pozew został złożony zaś w dniu 22 stycznia 2015 r.

Niezależnie od sposobu kwalifikacji umowy łączącej strony, z której powód wywodzi żądanie zapłaty, tj. czy jako umowy sprzedaży, (jak wskazano w pozwie), czy umowy o dzieło (jak podano w zażaleniu), nie ulega wątpliwości, że wytworzone przedmioty miały być dostarczone pozwanemu do Austrii. Nawet zatem w przypadku uznania, przy uwzględnieniu autonomicznej wykładni przepisu art. 7 pkt 1 b powołanego Rozporządzenia, że roszczenie powoda należy do kategorii umów o świadczenie usług, za miejsce wykonania zobowiązania należałoby uznać Austrię. Dla pozwanego istotne było uzyskanie efektu prac powoda, nie zaś samo tylko wykonanie tych prac, które mogło nastąpić w Polsce. Niczym nie poparte jest zaś twierdzenie skarżącego o tym, że doręczenie wytworów umowy o dzieło stanowiło przedmiot odrębnej umowy. Tym samym nie sposób upatrywać podstaw jurysdykcji sądu polskiego w przepisach art. 7 pkt 1 a i b Rozporządzenia.

Niemniej, odrzucenie pozwu z uwagi na brak jurysdykcji uznać należy za przedwczesne w świetle przepisu art. 26 ust. 1 Rozporządzenia. Przepis ten stanowi, że jeżeli sąd państwa członkowskiego nie ma jurysdykcji na podstawie innych przepisów niniejszego rozporządzenia, uzyskuje on jurysdykcję, jeżeli pozwany przed tym sądem wda się w spór. Niniejszy przepis nie ma zastosowania, jeżeli pozwany wdaje się w spór w tym celu, aby podnieść zarzut braku jurysdykcji lub jeżeli inny sąd ma na podstawie art. 24 jurysdykcję wyłączną. Zgodnie zaś z art. 28 ust. 1 Rozporządzenia jeżeli pozwany mający miejsce zamieszkania w jednym państwie członkowskim zostaje pozwany przed sąd innego państwa członkowskiego, ale się nie stawia, sąd stwierdza z urzędu brak swej jurysdykcji, o ile jego jurysdykcja nie wynika z przepisów niniejszego rozporządzenia.

Brzmienie cytowanych przepisów wskazuje, że badanie z urzędu jurysdykcji dopuszczalne jest jedynie w przypadku posiadania jurysdykcji wyłącznej przez sądy innego państwa członkowskiego (art. 27 Rozporządzenia). W pozostałych przypadkach, mimo braku jurysdykcji na podstawie przepisów Rozporządzenia Nr 1215/2012, sąd winien nadać sprawie bieg z uwagi na możliwość uzyskania jurysdykcji poprzez wdanie się w spór przez pozwanego. O ile zatem sprawa nie należy do kategorii spraw, dla których przewidziana jest jurysdykcja wyłączna, sąd nie bada istnienia podstaw jurysdykcji zaraz po wniesieniu pisma inicjującego postępowanie, tylko doręcza pozew lub wnioski stronie przeciwnej. Dopiero gdy strona przeciwna się nie stawia, albo jeśli się stawia, ale nie wda się w spór, a sąd nie ma jurysdykcji na podstawie Rozporządzenia, możliwe jest stwierdzenie braku jurysdykcji w sprawie. (zob. Jurysdykcja, uznawanie orzeczeń sądowych oraz ich wykonywanie w sprawach cywilnych i handlowych. R. Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr (...). Komentarz, red. prof. dr hab. J. G., dr Ł. G., dr P. R., dr hab. M. Ś., dr M. Z., (...) Prawnej L.).

Analiza akt prowadzi do wniosku, że wydanie zaskarżonego orzeczenia nie zostało poprzedzone czynnościami umożliwiającymi pozwanemu wdanie się w spór. Doręczenie pozwanemu odpisu pozwu nastąpiło bowiem wraz z doręczeniem odpisu postanowienia o odrzuceniu tego pozwu i zażalenia.

Zauważyć przy tym trzeba, że przepis art. 28 Rozporządzenia nr 1215/2012 stanowi powtórzenie przepisu art. 26 Rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, jednakże w polskiej wersji językowej użyto sformułowania “nie stawia się”, nie zaś, jak w poprzednio obowiązującym Rozporządzeniu: “nie wdaje się w spór”. Podobnie, mimo tożsamy zwrotów językowych użytych w art. 26 i 28 Rozporządzenia nr 1215/2012 (w wersji angielskiej i niemieckiej) w polskim tłumaczeniu dokonano rozróżnienia pojęć “wda się w spór” (art. 26 ust. 1) i “nie stawia się” (art. 28).

W omawianej sprawie ewentualne wątpliwości co do sposobu rozumienia ww. pojęć, od których uzależnione jest wydanie na podstawie art. 28 orzeczenia o odrzuceniu pozwu z uwagi na brak jurysdykcji, pozostają bez wpływu na rozstrzygnięcie zażalenia. Zauważyć bowiem trzeba, że wraz z doręczeniem pozwu nie zobowiązano pozwanego do złożenia odpowiedzi na pozew. Czynność polegająca na samym tylko doręczeniu pozwu, przed wyznaczeniem terminu rozprawy, nie wywoływała potrzeby podjęcia jakiegokolwiek obrony (wdania się w spór) przez pozwanego. Tym samym przedwczesne byłoby stwierdzenie, że pozwany nie wdał się w spór. Konstatacja taka nastąpić może w omawianej

sprawie dopiero po wyznaczeniu rozprawy. Marginalnie tylko wskazać trzeba, że nadanie sprawie biegu wymaga uprzedniego wyjaśnienia statusu podmiotu występującego w po stronie pozwanej w celu oceny jego zdolności sądowej.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 386 § 4 w zw. z art. 397 § 2 zdanie pierwsze k.p.c. orzeczono jak w sentencji postanowienia.